

Fleninge Hembygdsmuseum

Foto: Gunilla Holmberg

Verksamhetsberättelse och Krönika

2012

Verksamhetsberättelse för år 2011

Årsmötet hölls på Vikens Hemgård den 26 februari 2011.

Val av styrelse: Föreningens ordförande Lars Nilsson omvaldes.

Följande styrelse ledamöter omvaldes: Åke Fagerberg, Ingrid Erlandsson, Thorsten Persson och Stig Håkansson.

Nyvaldes: Lennart Håkansson som bl.a. IT-ansvarig.

Som styrelsesuppleanter omvaldes: Jan Hylander, Lars Falk och Gun-Britt Berndtsson.

Till Museikommittén omvaldes: Gunilla Holmberg (sammankallande), Gert-Åke Magnusson, Göran Hansson, Margaretha Peterson och Evy Persson.

Som suppleanter: Torsten Nilsson, Elsie Olofsson och Helmer Lyberg.

Revisorer har varit Anders Wijk och Carl-Johan Bernhold.

Revisorsuppleanter: Börje Johansson och Rolf Andersson.

Till valberedningvaldes: Göran Håkansson (sammankallande)
Lennart Bengtsson, Göran Hansson, Anna-Karin Andreasson och Bengt Wilhelmsson.

Till att var för sig teckna föreningens firma har varit ordföranden och kassören.

Årsavgiften har varit 100:- för enskild och 200:- för familj.

Styrelsen har haft fyra möten varav tre tillsammans med museikommittén.

Hembygdsdagen firades den 17 april med gudstjänst i Fleninge Kyrka och därefter kaffesamkväm i Fleninge Församlingshem.

Ebbe Wilhelmsson fick som vanligt igång Allan Jönssons gamla traktor, vilket är en startsignal för årets museiverksamhet. Många deltagare besökte museet.

Årets bussutfärd den 7 maj gick till Svedinos Bil- och Flygmuseum, där bl.a. Åke Fagerberg presenterade flygplanen. Därefter besöktes Bertes välfyllda museum. Lunch serverades på Sjönevads Gästgiveri. Vi följde Åtran och kom till Gunnarps träkyrka, känd för sina väggmålningar. Dagen efter deltog många av oss i invigningen av Duvestubbe naturreservat.

Den 8 juni hade vi planerad kyrkogårdsvandring på Fleninge välskötta kyrkogård.

Midsommardagen firades med Friluftsgudstjänst vid Fleninge Mölla.

Den populära Råkfesten var igång i Vikens hemgård den 17 juni.

Det var den tionde loppmarknaden vi hade vid möllan första söndagen i juli och den gav oss pengar till underhåll av Museum och Mölla.

Åtskilliga måndagsförmiddagar har ett tiotal frivilliga arbetat med renoveringar av bålverket på korsvirkes huset, utvidgning av arkiv och omändring av rum för brandkårens samlingar. På andra våningen har två rum ställts i ordning för utställning om Ödåkra.

Sockenbiblioteket har fått en rejäl avdammning. Arkivet genomgår en genomgripande sortering.

Textilierna har fått nya trälådor med glasskivor. Lådorna har vi hämtat från Freriksdal.

Möllan har som vanligt varit belyst från allhelgonatid till och med februari.

Starke Tufves Museum fortsätter att vara ett populärt utflyktsmål. Tyvärr tog Adventsstormen med sig en bit av taknockens halm. Skadan blev åtgärdad i tid för nästa storm.

**Styrelsen vill framföra ett varmt
TACK till alla, som gjort arbets-
insatser, till alla sponsorer och
till alla, som på annat sätt valt att
stödja Fleninge Hembygdsförening.**

Styrelsen

*Under maj månad öppnar
vår nya portal:*

www.hembygd.se/fleninge

Fritt för poeter

Duvestubbe skog

Här är luften sval och ren
mellan höga bokars stammar
full av minnen från längesen
böljande natur med mjuka
kammar.

Mycket finns att se och höra
när på promenad Du går
men inget får du röra
ej minst när det är vår.

Njut av skira grönskan
och blommors täta matta.
Att så få vandra är en önskan
försvinner gör det grå och trötta.

Så ensamt höres bäckens porl
där den i krökar ringlar fram
ej störs den mer
av "Stjärnans" sorl
ingen skär sitt namn
i bokars stam.

Vart än Du går i denna skog
så är det nära till en holk
Här levs ett liv och det är nog
fåglarna är skogens bästa tolk.

Knut Thulin

Krönika 2012

År 2011 startade i nordvästra Skåne med snö, is, kyla och mycket snöskottning, vilket befrämjade grannsamverkan i byn Ödåkra.

Natten till den 12 mars försökte någon tända eld på Snöbollsgatans förskola "igen". Ett år tidigare drabbades samma förskola av en anlagd brand. Denna gången kunde väktare släcka branden innan den hann ta sig. Någon gärningsman till de under två år anlagda bränderna i Ödåkra har dock inte offentliggjorts. Förhoppningsvis har vederbörande åkt fast.

Scouterna i Ödåkra blev utan lokal, då huset, som varit undantagsbostad till Ödåkra nr 1, ödelades av anlagd brand 2010. Efter diskussion med kommunen har nu scouterna under ledning av Roland Olofsson fått tillgång till ny lokal på Norrlyckeskolan. Samma lokal skall också användas av pensionärsföreningen som Kafé.

Duvestubbeskogen har rustats upp till Naturreservat och invigdes som sådant den 8 maj med guidade rundvandringar i skogen. Många Ödåkrabor var på vandring.

Tornet på Fleninge kyrka har förstärkts och fått nytt koppartak.

Dalhems gård i Fleninge har under sommaren inretts till väffelkafé. En gårdsbutik har inretts i stallen. Diverse djur kan också besökas på Dalhem.

Fleninge Gästis har tyvärr stängts och bjudits ut till försäljning. Företaget, som drev restaurangen gick i konkurs i februari. Fastigheten är i gott skick. Enligt Helsingborgs Dagblad räknar ägarna med, att det kan ta tid innan man hittar en ny verksamhet för Fleninge Gästis. Byggnaden har ett stort kulturhistoriskt värde.

Den stora hallen för Lindbergs ventilation har trots stora protester från Fleningebor byggts under december månad. Byggnaden är ingen prydnad för Fleninge och överensstämmer inte med Översiktsplanen för byn.

Cykelvägen mellan Fleninge – Ödåkra har ännu inte färdigställts. Blir det 2012?

Den nya vägen, den så kallade Östra länken, norr om Väla köpcentrum mot Ödåkra har under året öppnats och utgör sista delen av vägbygget runt Väla. Det har under året varit krångligt att ta sig fram vid Väla.

Marken från Ödåkra upp mot Björka planeras för bebyggelse av kommunen. Samtidigt planeras en sporthall vid Toftavallen.

Trafikverket planerar utbyggnad av järnvägen mellan Helsingborg och Ängelholm. Denna kommer att dragas i befintlig sträckning och med planskilda korsningar. Antalet tåg kommer att öka. Bullerplank kommer sannolikt att behövas. Utbyggnaden finns med i nationella planen för 2019-2020.

Länsstyrelsen ifrågasätter planerna på tio nya villatomter vid Fleningevägen. Men stadsbyggnadsförvaltningen räknar med att gå vidare med förslaget enligt Hd. Länsstyrelsen anser, att området saknar tillgång till allmän service och god kollektivtrafik. Kommentaren är, att det går bussar en gång i timmen och man når staden på tio min med bil. Fem min. till ICA i Ödåkra per cykel.

December månad 2011 har karakteriserats av milt väder med regn och mycket hårda vindar upp till orkanstyrka i vindbyarna. I jämförelse med andra delar av landet har vår trakt ändå kommit lindrigt undan.

Birgitta Paulsson

Väder och skörd 2011

Januari: Det vackraintervädret under julhelgen ersattes under nyårsnatten av regn och plusgrader. Men sedan kom snön tillbaka omväxlande med plusgrader, storm, regn, snö och köldgrader. Vägslaget blev mycket besvärligt. Även tågtrafiken fick stora problem. Snöröjningen fick mycket arbete både natt och dag.

Högsta temperaturen var plus 6 grader och lägsta minus 10,5 grader.

Februari: I början av februari blev det mildare med regn då och då, så att en del av snön försvann. Den 12/2 var det 7 plusgrader. Därefter blev det kallt igen med minus 12 grader. Nederbörden för månaden blev 36 mm.

Mars: Det omväxlande vädret fortsatte med regn, frost, snö och ibland storm. Inte förrän i andra hälften av mars blev det soligt och man kunde börja harva åkrarna. Nederbörden blev 20 mm.

April: Månaden inleddes med regn, därefter sol, blåst och värme. Omkring den 15/4 kunde man börja med vårbruket, som blev klart till Valborgsmäss. Vid påsk var det 20 grader varmt. April gav 32 mm nederbörd.

Maj: I början av månaden blev det varmt och vackert väder med 20 plusgrader den 10 maj. Därefter kom lite regn då och då omväxlande med sol och värme. Grödan växte och trivdes. Månadens nederbörd blev 82 mm.

Juni: Vädret fortsatte med sol och regn omväxlande. Den 23/6 kom 35 mm i ett skyfall. Under hela juni kom det 131 mm regn.

Juli: I början av juli var det varmt med 25 grader den 4 juli. Höskörden började, men blev vansklig p.g.a. alla skurarna. 118 mm regn föll under juli.

Augusti: Under första delen av augusti var det ganska varmt, men efterhand kom det flera regnskurar, t.ex. den 15/8 föll 32 mm. Man kunde trots det börja tröska korn och höstvet. I slutet av månaden blev det fler och fler häftiga regnskurar. Det blev mycket blött på åkrarna och tröskningen blev besvärlig. Nederbörden blev 140 mm.

September: Vädret fortsatte med regnskurar och sol om vart annat. Trots de blöta och besvärliga åkrarna kunde man avsluta skörden av spannmål. Det blev ibland sämre kvalitet på spannmålen och kostnaderna för torkningen blev höga. På en del ställen kunde man se tröskor, som satt ordentligt fast i leran. Det blev även svårt med höstsådden. 99 mm regn föll under månaden.

Oktober: Vädret under oktober blev helt annorlunda med ca 10 grader i början av månaden och sedan svalare med nattfrost vissa nätter. Man kunde dock fortsätta med höstsådden och börja med betskörden, som skulle visa sig vara utomordentligt bra. 52 mm regn föll under månaden.

November: Ingen "Mårtensknäpp" detta år, utan istället några grader plus samt lite nattfrost ibland. Den 27/11, som var första Advent fick vi känna på riktig storm, som slet loss tak och tegelpannor och t.ex. kunde slita loss en torrdocka i Landskrona hamn och föra den vidare i Lundåkrabukten, där den strandade i våtmarken söder om Saxån. Endast 10 mm regn föll.

December: Månaden fortsatte med mildt väder och ännu en storm den 8/12 och ytterligare en på Luciadagen. Någon liten snöby kom, men försvann snabbt. Nederbörden blev 84 mm.

Sammanfattning av år 2011. Året började med kallt väder och mycket snö. Grödan fick bra förutsättning för sin utveckling. Men det rikliga regnandet under sensommaren ställde till besvär för spannmålsskörden. Sedan kom ett utmärkt väder för betskörden, som blev ovanligt riklig. Under år 2011 kom det ca 804 mm regn plus mycket snö, som tyvärr ej kunnat mätas.

Historik över Fleninge Sockenbibliotek

I stora delar av landet kämpade man under första delen av 1800-talet för att Sockenbibliotek skulle inrättas i socknarna. Det äldsta sockenbiblioteket inrättades i Kjula och Sundby i Södermanland år 1799. Men trots allmänhetens längtan efter tillgång till läsning, avlogs motioner i riksdagen åren 1828, 1850 och 1856 om statligt bidrag till bildande av sockenbibliotek. Trots motgångar fortsatte kampen. I Stockholm bildade man år 1833 "Sällskapet för spridande av nyttiga kunskaper." Samma år publicerade man första upplagan av "Läsning för folket". Det blev en succé och i vårt arkiv finns 32 band av serien från 1841 till 1896. Sällskapet gav år 1836 ut en förteckning på lämpliga biblioteksböcker. År 1842 kom första Folkskolestadgan och trycket blev hårdare. Varför skulle man lära sig att läsa, om det inte fanns böcker att läsa. Folkskoleinspektorer tillsattes och de fick bland annat i uppgift att förhöra sig om läskunnigheten i socknarna. Professor och medlem Vetenskapsakademien P.A. Siljeström begav sig iväg till England och till USA, för att bland annat studera hur man där inrättade sockenbibliotek. Resultatet blev ett program "Om folkbildning utanför folkskolan."

I Fleninge stod på den östra sidan om kyrkan den nybyggda skolan klar år 1848. Halva huset inrättades till lärarbostad och komministerbostad. Den andra halvan blev skolsal, som också användes till sockenstämmor. Här startade det första sockenbiblioteket. När kyrkoherde Otto Pommer efter några år invigde sockenbiblioteket år 1861 hade biblioteket redan 528 böcker, varav den äldsta boken var skriven 1791 och den femte upplagan tryckt 1798. Det var "Philosophie för Olärde" skriven av theologie doktor Christian Bastholm, som var dansk öfverhåfpredikant. Boken har en ytterst aktuell undertitel då som nu: "Gud, Människan och Naturen". Författaren underkänner Moses skapelse berättelser, där man predikar att jorden skapades för 5-6000 år sedan. "Man finner hela berg af förstenade hafsdjur; hwad tid fordras icke at dana dem. Man finner, när man gräfwet djupt ned i jorden, hafsbotten under jordbotten, och åter jordbotten under hafsbotten. Ja! Man finner benrangel af djur, som nu ej finnas på detta klotet, och troligen äro lämnningar af den förre Werldens invånare."....

I sockenbiblioteket finns en annan stor tillgång. Det är Anders Fryxells: "Svensk historia" med 29 band utgivna med början 1851. Fryxells historia finns fortfarande ofta med på referens listor.

Fredrik Christoffer Schlossers "Verldshistoria" med 18 band tryckta mellan 1856 och 1862 är också en tillgång. Flera böcker handlar om historiska händelser, som om Snapphanar eller Napoleon eller Karl XI. En årlig serie som finns är "Sockenbibliotek" skrivna mellan 1851-1866 och som handlar om "Senaste nytt". En annan skatt är "Svenska Sagohäfder" skrivna 1859-1874.

Esaias Tegnér's romantiska poesi: Frithiof och Ingeborg sjätte upplagan utgiven 1840 (skriven 1825) är sönderläst. Samtidigt finns en bok med titeln: "Att tänka på. Råd till de unga." Boken har endast lånats ut en enda gång enligt liggaren.

På 1880-talet flyttades sockenbiblioteket över vägen till vårt nuvarande museum, som då utvecklades till skola efter att ha varit fattighus sedan 1853. Sockenbiblioteket hade vid tillfället en boksamling på 774 böcker, som delvis bekostades med hjälp av hundskatten. Den var 1 kr per hund.

Man fick låna en bok en månad. Böter var 25 öre per vecka och återlämningen skedde en halv timme före eller efter gudstjänsten.

Sockenbiblioteket levde kvar i Fleninge till slutet på 1960-talet, då det var dags att flytta till Odåkra. De gamla biblioteksböckerna togs tack och lov tillfälligt om hand av Helsingborgs museum, tills Fleninge Bygdemuseum var utrustat att ta vara på klenoderna. Det är vi oändligt tacksamma för. I andra socknar hände det, att de gamla biblioteksböckerna eldades upp eller såldes.

I Socken biblioteket finns även lättare läsning som t.ex. Håkans berättelse om Svartsoppans följder. Eller varför Helsingborg blev känt som sjörövnäste.

Svartsoppa

Svartsoppa har en gång gjort Helsingborg misstänkt såsom ett näste för sjöröfvare. Jag ska berätta hur det gick till.

Det var i de sälla dagar, då Helsingborg ännu var en liten beskedlig småstad med trätoffeltelefon och rörliga sladderspeglar. Men då som nu fanns bland stadens honoratiories åtskilliga husfäder, som voro omåttligt förälskade i svartsoppa. Ja, det finnes till och med ett bevingadt ord från den tiden, utsläppt bland en beundrande mensklighet af en den tidens samhällspelare och så lydande: "Näst hustru min tycker jag mest om svartsoppa."

Nåväl! Då gästiden inträffade, funno dessa svartsoppsfäder sig ingalunda tillfredsställda af hvad den husliga härden hade att bjuda på af denna deras älsklingsrätt, utan de passade på att troget taga sig en salig svartsopps stund på stadens finaste hotell, då det hade svartsoppa på sin matsedel. Men för undvikande af budskickningar och onödig slitning af jungfrutoffler, hade den öfverenskommelse träffats med hotell Mollberg att hvarje dag, då svartsoppa serverades, skulle hissas en svart flagga å hotellet.

Så skedde också. Under gästiden såg man allt som oftast en svart flagga svaja öfver hotell Mollberg, och samtidigt kom det från skilda håll än en än en annan hedersman i galoscher och paraply, portnyckel i bröstfickan och begärelse lysande i ögonen på väg till de mollbergska svartsoppsgrytorna, där dagens äflan och strid skulle glömmas vid den svarta Lethes strand.

Men så hände sig en gång, att en vidt befaren sjökapten kom traskande upp på torget, just som den svarta flaggan vajade i en stilla bris öfver hotell Mollberg. Och som han inte kände till köksinteriörerna i den goda staden Helsingborg, så blev han förskräckt och trodde han hade råkat midt i gapet på de svartaste sjöröfvare. För en ärlig sjöman finnes nämligen ingenting mera fasaväckande än den svarta flaggan. Också blev vår kapten så förskräckt, att han ögonblickligen hissade segel och skyndade bort från en plats, som enligt hans förmenande vore "ett riktigt sjörövnäste."

Ref.: Borås Biblioteksmuseum.

Margaretha Petersson och Gunilla Holmberg

STARKE TUFVE

Förord

Vi alla i vår bygd äger en kulturskatt ut över det vanliga. En kulturskatt som förts vidare från generation till generation i över 300 år. En kulturskatt som måste värdas, men också anpassas till tidens krav på, för att nå kommande generationer.

Det handlar om de unika sägnerna om Tufve Jönssons (1685-1747) bravader i början av 1700-talet. Redan under sin levnad blev Tufve Jönsson "bravadernas man" på grund av sin häpnadsväckande styrka och stora hjälpsamhet.

Den som först insåg berättelsernas kulturella värde var ingen mindre än Gisela Henckel (Trapp). 1890 lät hon och hennes fader konsul Carl Henckel uppföra ett museum över Tufve & Sissa vid Duvestubbe gård.

Öresundsposten var allt att döma den som såg till att berättelserna kom i tryck för första gången. Detta vid sitt 80-års jubileum 1928.

Fram till andra världskriget kände praktiskt taget varje person i Kullabygden till denna kulturskatt. Men efter kriget föll minnet av Starke Tufve allt mer i glömska och samma öde drabbade så småningom även "Giselas lilla museum" som hon skapat just för att folk aldrig skulle glömma Tufve och hans hustru Sissa (Karna).

Men nu är Stakte Tufves museum vitalare än på länge och berättarskatten har återuppstått. Med början här i Fleninge hembygdsförenings krönikeskrift för 2012 kommer vi de närmaste åren att publicera dessa berättelser. Förstärkta med charmfulla illustrationer av konstnären Jörgen Waltermark, som på ett tidstypiskt och målande sätt ger en visuell upplevelse av Starke Tufves bravader på 1700-talets Duvestubbe.

TUFVES INTRÄDE I VÄRLDEN

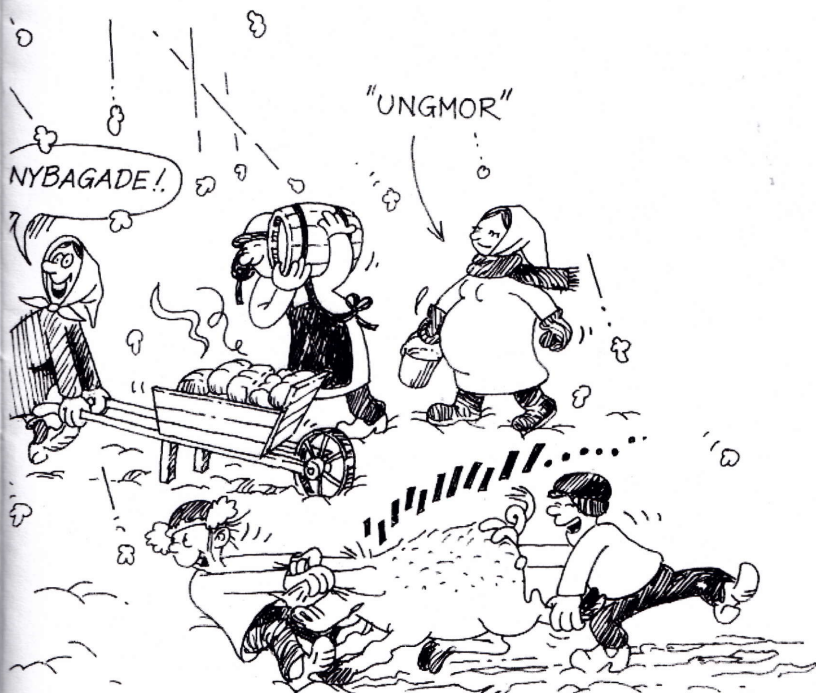
I december strax före julen 1684, var det ett festligt alló i Lunnagården, ett av de mera ansedda frälsehemmanen i Allerums socken. Julstöket med slakt och bak och brygd var som bäst igång. Det var ett spring utan ände mellan stersset och folkastuan, brygg huset och manset ladugården. Till råga på allt så gick ung mor i väntans dagar.

Jöns Rusthållare, Lunnagårdens husbonde, sågs ofta stå med tummarna i armhålen och grunna. Ömsom fundersam, ömsom med ett stolt och självmedvetet uttryck över sitt ljushylta och blåögda kullaboansikte. Hade inte Fiskaremetta nere från Domstens Leje,

hon som kunde mer är äda med mongen, häromsistens plirat med ögonen och sagt:

– Ja, blir det inte dubbelkarlar (tvillingar) så blir det en dunderkarl, en gång den starkaste och störste i femtan kyrkosocknar.

Inte undra på att Jöns såpå en gång stolt och fundersam ut.

Så var den svåra stunden över. Det var den 25 januari 1685.

Nabomororna hade assisterat, vana och föfarna, och det hela hade gått lyckligt.

Jöns Rusthållare hade nu enbart den stolta minen över sig.

Han var den stoltaste barnafadern i hela Allerum. Ja, det fanns inte en danneman i Kul-len, förresten inte i hela Luggude härad, som hade en sån anledning att sätta näsan i vädret som han.

Visserligen blev det bara en, men en påg hela 13 skålpund (c:a 5,5 kg). En jättekrobat, som redan på tredje dagen ramlade ur vaggan och ner på det sandade golvet utan att säga så mycket som hass en gång. Så nog var det en dunderpåg alltid.

I tre nätter efter barnets födelse brann det ljus i stugan, korstecknet slogs över den lilles vagga och alla uråldriga sedvänjor följdes noga. Det gällde ju ingenting mindre än att skydda den unge arvtagaren från att blir bortbytt av trollen. Men på fjärde dagen döptes Lunnagårdens påg och var därmed skyddad från trollens onda anslag.

Den nydöpte fick namnet Tufve. Under hårt arbete och i tidens tuktan växte så den unge rusthållarsonen Tufve Jönsson upp.

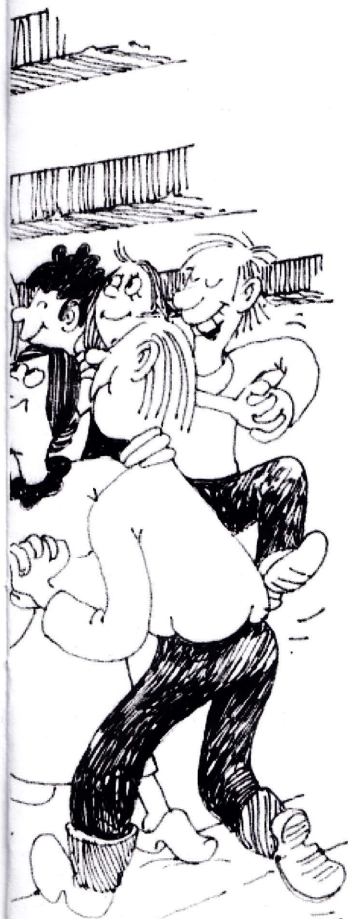

Han blev en grann karl att titta på, men vad de unga töserna från Allerum och Fleninge mest beundrade var hans jättestyrka och frejdiga mod.

Ingen kunde som han lyfta sin tös mot hanabjälkarna i dansens virvlar på loge eller i stora stua. Och ingen kunde som den unge Tufve tukta ett halvtjog byalags samlade drängar och hemmasöner, när striden stod het om någon rosenkindad, ung bondedotterns ynnest.

Men i vardagslag var han tålmodige och sege odlaren och plogmannen, som gav sin svett åt den jord hans fäder med möda brutit och odlat. "Mitt lugn är min styrka" blev tidigt hans valspråk. Tufve Jönsson härstammade annars från Ausås Ågård så långt tillbaka som 1585, då hans farfarsfar Sven levde där.

– I 2013 års Krönika fortsätter de illustrerade berättelserna om Starke Tufves bravader.

Bålverket

Fika i muséets kök.

Kyrkans lanternin renoveras.

Efterrätten till råkfesten.

Ödåkrarummet visas av Åke.

Helmer och Jan sågar.

Margaretha i biblioteket.

Stekta råkor presenteras.

En bild berättar

Vi ett tillfälle på 1920-talet var det tänkt att ett generationsskift på Ödåragården skulle ske. I samband med detta anordnades en svensexa, på Fleninge Gästis, för den man som skulle "ta över".

Någon gång under denna fest lämnade mannen i fråga sällskapet. Till allas förfäran hittades han senare död i gästgivargårdens trädgård.

På grund av det inträffade, blev gården från denna stund, istället utarrenderad till bröderna Sven och Per Torell, fram till 1939.

På bilden ser man Per på traktorn av märket Fordson, och Sven på självbindaren.

Mannen bakom traktorn är Karl Olsson. Kvinnorna från vänster är Svea Malmqvist och Emma Bergman, mor respektive mormor till vår medlem i Fleninge hembygd förenig, Stig Malmquist.

Kvinnan till höger i bild är dock okänd. Husgaveln till höger i bild, tillhör det gamla kostallet på Ödåragården. Detta blåste ner vid det stora oktoberstormen 1967.

Bilden som tillhör Stig Malmquist är tagen från den plats där idag Kakel-varuhuset i Ödåkra ligger.

Stigfalk

– Duvestubbe skog

– Duvestubbe naturreservat

Denna nästan kultförklarade plats, i brännpunkten där tre socknar strålar samman, har på ett fascinerande sätt skiftat skepnad under århundrades lopp.

För drygt 300 år sedan var skogen Tufve Jönssons (Starke Tufve) favorit-jaktmark. Redan under 1700-talets första del byggdes en liten överfallskvarn i skogens vattendrag.

Foto: Bertil Hagberg

Duvestubbe gård stod klar år 1888.

Konsul Carl Henckel förvärfvade Tufve Jönssons gamla Duvestubbe gård år 1886, vid en auktion på Fleninge gästgivaregård. Därmed lämnade den Henckelska familjen Helsingborg och flyttade ut på landet, till Ödåkra. Gården ödelades dock av en brand året därpå. Det var efter denna tragiska händelse som Carl Henckel lät uppföra det "ny Duvestubbe", så som vi idag kan beskåda det. Stall och ekonomibyggnaderna stod klara redan 1887. Medan paret Henckel flyttade in i mangårdsbyggnaden först året därpå, med sina tre döttrar Elisabeth, Carola och Gisela.

Redan i unga år visade, den yngsta dottern, Gisela stort intresse för bygdens historia. Ute på Duvestubbe gård fick hon tidigt höra talas om de fantastiska och spännande berättelserna om "Starke Tufve". Legender om Tufve Jönssons bravader i början av 1700-talet, som hade förts vidare från generation till generation. Dessa kom nu att fascinerar Gisela till den grad, att hon som 17-åring förslög för sin far att de borde bygga ett museum över legenden "Starke Tufve". Så blev det, och 1890 stod Starke Tufves museum färdigt. "Duvestubbe hembygdsmuseum", som det kallades på den tiden, är idag Helsingborgs stads äldsta museum.

Detta "Henckelska Duvestubbe" gränsar just till vårt nuvarande naturreservat. Det var här som Carl Henckel fick möjlighet att förverkliga sin dröm om en parkanläggning. Henckel förädlade hela Duvestubbe skog till en formidabel park med vindlande promenadstigar. I parkens mitt skapade han en underskön damm där vita svanar seglade omkring på den mörka vattenytan.

Stora stenpartier byggdes upp av unika stenar, som man under årens lopp funnit ute fälten och åkrar. Oaser i form av lusthus med komfortabla stenar att slå sig ner på för att inta promenadens obligatoriska picknick.

Svandammen i Duvestubbe skog

förvärvade 1909 Duvestubbe gård, som också omfattade Duvestubbe skog. Under Mathiassons tid kom parkromantiken att leva vidare ännu några år. Mathiasson var dock den store entreprenören och effektive industrimannen, som snabbt kom att utveckla Ödåkra samhälle till en framgångsrik bruksort, och Ödåkra spritfabrik till Skånes mest betydande, i sin bransch.

När Mathiasson blev ledare för fabriken drevs de flesta installationer med ånga. Men under tidigt 1900-tal började industrier i utlandet, men även här hem, att intressera sig för den nya kraften, nämligen den elektriska energin.

Mathiasson var framsynt nog att investera i denna nya kraftkälla och anskaffade tidigt elmotorer till fabriken. Problemet var dock att något el-nät, som bekvämt levererade elektrisk ström till fabriken, inte fanns på den tiden. Goda råd var dyra, så följden blev att Mathiasson satte igång att bygga ett eget kraftverk i anslutning till Carl Henckels sköna Svandamm i Duvestubbe skog.

Dammen dämades upp, en turbin och en elgenerator införskaffades och installerades i den nyuppförda kraftverksbyggnaden. En kraftledning byggdes in till fabriken och de väntande el-motorerna. På detta vis hade Carl Henckels romantiska park och sköna damm tagit steget in i industrisamhället och fabriken i Ödåkra hade tagit steget upp till en, för den tiden, mycket moderna industri.

Varje morgon, från det att fabriksvisslan ljudit, öppnades dammluckorna till kraftverkets vattenturbin, och generatören kunde började leverera elektrisk energi, som letade sig fram i kraftledningen in till fabrikens motorer. Elenergi strömmade i ledningarna fram till ca. klockan elva på förmiddagen. Sedan började vattnet oftast sina i dammen. Då var det bara att vänta till nästa morgon när dammen åter var fylld med vatten, och processen kunde starta om.

Alla promenadstigarna i skogen krattades fina varje lördag i väntan på de många människor, som under söndagarna steg av tågen från Helsingborg med sina pick-nick korgar för att njuta av naturen i "Duvestubbe Park". Denna romantiska period i Duvestubbe skog historia fortgick en bit in på 1900-talet.

År 1899 övertog NP Mathiasson ledningen av Ödåkra spritfabrik, efter Johan Isaak Nelson, och

Karta över Henckels vindlande promenadstigar.

Duvestubbe skog har i över hundra år bibehållit sin dragningskraft på människor, som uppskattat att på ett komfortabelt sätt få både en natur och samtidigt en kulturell upplevelse.

Idag domineras trädskiftet i skogen av bok, men andra träslag som ek, björk, lind, ask samt avenbok förekommer i varierande utsträckning. Ett unikt träd, som minner om Carl Henckels tid, är den sumpcypress som han lät plantera på en av öarna i sin svandamm. På skånska rekognoseringskartan från 1810 finns den urgamla almallén utmärkt, som leder från Starke Tufves museum in till skogsbrynet. Dock har alla almar i området försvunnit p.g.a. almsjukan. För några år sedan ersattes de döda almarna i allén med skogslind.

Reservatet har ett rikt fågelliv med minst ett 20-tal arter, från kungsfågeln, som minsta av dem alla, till ett häckande korpar, som är skogens okrönte kungapar.

Av stort kulturhistoriskt intresse är de gamla sockengränserna, som inom naturreservatet fortfarande löper i form av relativt välbevarade stenmurar.

I skogens mitt strålar nämligen tre socknar samman. Allerums socken från väster, Fleninge socken från nordost och Kropps socken från sydost. Dessa gränser finns inritade 1738 års karta över området.

Skogen karaktär varierar i olika delar, där vissa är "pelarliknande" med ett glest till obefintligt buskbestånd. Medan andra delar har ett tät intill ogenomträngligt buskskikt bestående av fläder, rönn, druvfläder och spontan bokföryngring.

Floran inom reservatet är rik med bl.a. vitsippa, gulsippa, hässelklocka, kransrams, skogsknipprot och gräs av ljusgrönt hundaxing.

Inom det nuvarande reservatets gränser fanns under nästan 50 år, ett i hela vår bygd, mycket populärt dansställe. Först som utedansbana, sedan som ett väletablerat danspalats. Detta fick under olika tidsperioder skiftande namn, som Gustavborgs park, Blue Heaven och Stjärnan. Säkert väcker dessa namn sköna minnen hos många. Men till alla dansentusiasters stora sorg revs byggnaderna 1993.

Sumpcypress, foto: Åke Fagerberg

Förra våren, i samband med invigningen, gick Ödåkraborna man ur huse för att få ta del av den fina natur och unika kultur, som vårt nya naturreservat kan erbjuda. I år planerar vi att göra detta till en tradition. Vi hälsar alla, redan nu mycket välkomna.

Åke Fagerberg

Danspalatset i Ödåkra, foto: Åke Fagerberg

En gammal gitarr

Det kom ett brev från en viss Bernt Berg som besökt vårt museum i Fleninge. Bernt Berg beskriver i brevet sin stora entusiasm över den "gamla gitarren" som finns på museet, och ger också en mycket målande bild över gitarrens unika form och utseende.

Han skriver: "gitarrens smala midja och nätta form för osökt tankarna till en ung herrgårdsfröken".

Bernt Bergs brev har givit anledning till att Gunilla och jag fått upp ögonen för "den gamla gitarren" och dess historia. Gitarren i fråga har tillhört Elise och Peter Stenson på Fleninge Boställe.

Gitarren i Fleninge museum är unik, inte bara för sin tilltalande form utan även för sin ålder. Mycket talar för att det kan vara en av de äldre gitarrerna i Sverige. Två saker talar för detta, dels att stämskruvarna är av trä, dels en etikett inne i gitarren daterad år 1889. Det är instrumentmakaren P.I. Ström i Helsingborg som signerat en reparation av gitarren just 1889.

Lite om gitarrens historia mer generellt. Gitarren kommer i första hand från Spanien, där det finns en gitarr från 1581 bevarad. Till Italien och Frankrike kom gitarren under de följande århundraden. Därefter sprider sig gitarrspelandet till flera andra länder och konkurrerar ut traditionen att spela luta.

Med dagens stämskruvar av metall och stjärnskruvs princip (1810) kan man säga att gitarren blev ett etablerat instrument i Sverige på 1820-talet. Detta tyder på att "vår gitarr" är från tidigt 1800-tal – "en gammal gitarr".

Åke & Gunilla

Den "gamla gitarren" framför Fleninge Boställe.

Fleninge Jakt & Fritid

Här hittar du alltid ett brett sortiment av kvalitetskläder till både dam och herr, från välkända märken som t. ex. Barbour, Tulcan, Hammer-schmid och Ivanhoe.

Välkommen!

Susanne, Tommy, Jonas & Lars

Öppettider

Måndag-fredag kl. 11-18 – Lördag kl. 10-14

Tel. 042-20 24 00 – www.fleningejakt.se

ÖDÅKRA HÅRSTUGA

**DROP IN OCH
TIDSBESTÄLLNING
EVA O JANETH**

**HAGAGATAN 2
TEL 20 50 53**

I år firar vi 85-årsjubileum samt 40 års samarbete med Honda!

Snart är våren här! Välkommen att besöka vår butik som är full av Hondas maskiner både för trädgård och industri.

Bäst i test!*
Pris 4 290:-

Honda UMK 425*

Smidig trimmer med 4-takts-teknologi.

Honda EU20i

Bärbart inverterelverk som ger jämn och fin ström. Pris fr 16 690:-

Honda HRX 476

Uppsamlarmaskin med variabel mulching. Pris fr 7 990:-

WILHELMSSON AB

Firman grundad 1927

Tel. 042-20 49 00

www.wbm-fleninge.com

Patrik Wilhelmsson
Direkt: 042-20 49 05
Mobil: 0709-98 77 00

Bengt Wilhelmsson
Direkt: 042-20 49 15
Mobil: 0709-98 77 01

*Honda har fem års garanti
för privat bruk (ett års garanti
för professionellt bruk).*

*Bäst i test enligt Smartson (smartson.se)

Föreningens aktiviteter 2012

1. Årsmöte 2012	3 mars i Vikens Hemgård kl. 18.00
2. Städning	21 mars kl. 8.30-12.00
3. Hembygdsdag	Söndagen den 1 april
4. Arbetsdagar	Startar måndagen den 2 april kl. 8.30-12.00
5. Utfärd	Till Kristianstadsområdet med Vattenriket
lördagen den 5 maj.
6. Muséet öppet	Onsdagen den 9 maj kl. 18.00-21.00
7. Kyrkogårdsvandring	Onsdagen den 30 maj kl. 18.30
Kaffekorg medtages.
8. Råkfest	Torsdagen den 14 juni
9. Friluftsgudstjänst	Midsommardagen den 23 juni vid Möllan
Medtag kaffekorg
10. Mölledag med Loppis	Söndagen den 1 juli kl. 10.00-14.00.
11. Muséet öppet	Onsdagen den 15 augusti kl. 18.00-21.00
13. Alla Helgons dag	Lördagen den 3 november kl. 10.00-14.00.
14. Gåsmiddag	Fredagen den 9 november
15. Årsmöte 2013	Lördagen den 2 mars 2013

Gör gärna en utflykt till vårt Museum.

För tidsbokning ring tel. 20 48 04 el. 20 49 70.

Även välkomna att göra en arbetsinsats i museet. Det är ju vårt gemensamma bygdearv, som vi ska vårda för kommande generationer.

Vi fortsätter ännu en gång med loppmarknad vid möllan, för att få in pengar till material för muséets underhåll. Vi tar gärna emot varor till försäljning, dock ej möbler, mattor eller kläder. Hembakat, saft, sylt, blommor och grönt tar vi gärna emot.

För frågor och ev. om hämtning kontakta Olle Olofsson tel. 20 52 45,
Stig Håkansson tel. 15 36 10 eller Lars Nilsson tel. 20 49 70.

EFTERLYSES!

Konfirmationskort. Yngre än 1976 finns inte i vår samling. Vi lånar gärna för att scanna av. Tack på förhand för hjälpen.

STYRELSEN

KALLELSE

FLENINGE HEMBYGDSFÖRENING

kallar härmed till ordinarie ÅRSMÖTE i Vikens Hemgård,
lördagen den 3 mars 2012 kl. 18.00.

Stadgeenliga ärenden.

Efter årsmötet supé med dans. Lars Bondesson spelar till 24.00.

Anmälan till supén senast den 25 februari per tel. 042-204970 eller 042-205245.

OBS! Årsmötet kl. 18.00

STYRELSEN

HEMBYGDSDAG

anordnas söndagen den 1 april 2012 med Gudstjänst i Fleninge Kyrka kl. 13.30.
Därefter kaffe och underhållning i församlingshemmet. Bengt Lindskog berättar
om Ödåkra. Museet hålls öppet efter kaffet.

Allmänheten hälsas välkommen!

UTFÄRD

Den årliga utfärden för medlemmar och deras familjer äger rum
lördagen den 5 maj 2012 till Kristianstad. Medtag frukost.

Buss från Centralgatan kl. 08.15 och Fleninge Församlingshem kl. 08.30. OBS!!

Bindande anmälan om deltagande per tel. 042-204395 före den 23 april 2012.

RÅKFEST

Torsdagen den 14 juni 2012 kl. 19.00
på Vikens Hemgård.

Anmälan till 042-205245 senast den 4 juni 2012

OBS! Anmälan är bindande

GÅSMIDDAG

Den 9 november 2012, mer information kommer senare.
Anmälan till 042-204970 fr.o.m. 1 oktober 2012.

OBS! Anmälan är bindande

Medlemsavgift: 100:- per person, 200:- per familj
Plusgiro: 7 61 30-4, www.hembygd.se/fleninge
FLENINGE HEMBYGDSFÖRENING